

ASTRA SE PREZINTĂ: ASOCIAȚIUNEA LA ANENII NOI DE 7 ANI

Asociația obștească „ASTRA – Anenii Noi” a fost înființată la 21 august 2007, fiind înregistrată de primăria orașului Anenii Noi ca asociație de cultură și non-profit. În calitate de promotor și continuator al activității culturale a Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA), înființată la Sibiu în 1861, „ASTRA – Anenii Noi” s-a constituit în scopul:

- participării publice a populației din comunitate;
- susținerii și promovării culturii naționale;
- promovării participării și solidarității cetățenilor în viața și dezvoltarea comunității;
- derulării de programe de mediu și ecologice în comunitate;
- acordării de ajutoare umanitare și materiale tinerilor dotați.

Asociația posedă un site actualizat în permanență www.cnan.wordpress.com. Avem 45 de membri activi, în localitățile unde avem susținători. Urmînd tradiția astristă, în ultimii 2 ani am înființat 2 cercuri – în satele Gura Bîcului (la 14.10.2012) și Varnița, o suburbie a Tighinei (din 16.11.2013).

De la bun început, activitatea asociației noastre a fost axată pe promovarea valorilor culturale românești și astriste în localitățile raionului, avînd ca stea călăuzitoare ideea apropierei românilor de pe ambele maluri ale Prutului.

Primul proiect implementat de noi în anul 2007 a fost proiectul transfrontalier intitulat sugestiv „Poduri”. În cadrul proiectului, două localități din raionul nostru – Gura Bîcului și Țințăreni – au fost înfrățite cu comuna Stăniliești (jud. Vaslui), în vederea demarării de proiecte transfrontaliere cu finanțare europeană. Medierea și sprijinul juridic al înfrățirii au fost asigurate de „ASTRA-Anenii Noi”.

Au urmat ani de expansiune astristă în raion, ani pe parcursul cărora sute de tineri din raionul nostru au avut prilejul să ajungă în România, ani în care zeci de tineri români din afara Moldovei au fost invitați să participe în programele noastre, ani pe parcursul cărora am implementat proiecte media transfrontaliere pentru confrății noștri din Ucraina

Printre proiectele de maximă importanță, unice în felul lor ca durată în timp și anvergură, se numără în primul rînd Tabăra de cultură și civilizație românească „Acasă la noi”, organizată de aproape 2 decenii de doamna președintă Areta Moșu de la Iași, personalitate care, la sigur, își va înscrie numele cu litere de aur în cultura românească din ultimele decenii. Crezul nostru sincer este că educația tinerei generații este chezașia dezvoltării societății în viitor. Suntem convinși de faptul că educarea

tineretului nu este doar obligația familiei, ci și a școlii, a societății în ansamblu. Iată de ce, în măsura posibilităților, încercăm să diversificăm vacanța de vară a elevilor orașului, oferindu-le acestora posibilitatea de a se odihni frumos, sufletește, familiarizîndu-i, astfel, cu valorile culturii universale și cultivîndu-le dragostea față de valorile eterne, față de frumos.

De mai mulți ani, din 2008 înapoi, în colaborare cu Despărțămîntul „ASTRA” din orașul Iași, desfășurăm, în perioada de vară, excursii cultural-educative în Țară, pentru 22 pînă la 40 de copii din oraș și raion.

În toți acești ani, aproape 200 de tineri și profesori din raion au avut prilejul să se afle în orașul Alba, județele Mureș (comuna Vînători), Harghita (comuna Tulgheș), Bistrița-Năsăud (Ilva Mică și Rodna), în orașul Botoșani, în Buzău (comuna Bisoca), iar în anul curent am avut frumosul prilej de a ne afla în orașul Roman. Peste tot am întîlnit oameni minunați, locuri și peisaje deosebite, ne-am simțit cu adevărat Acasă!

Un alt proiect astrist, implementat de noi grație dnei Areta Moșu, este proiectul pentru tineret intitulat de noi „Performanțe”. Proiectul „Performanțe” este implementat în parteneriat cu Despărțămîntul Iași din anul 2008. Scopul proiectului constă în promovarea tinerelor talente din raion și oraș, oferindu-le prilejul de a participa în cadrul unor prestigioase concursuri din Țară – Concursul Internațional de Fizică pentru elevii români de pretutindeni „Ștefan Procopiu” și cel de creație literară „Veronica Micle”. În toți acești ani am avut elevi din raion participanți în cadrul respectivelor concursuri.

Odată cu schimbarea guvernării, asociația noastră a început să beneficieze de granturi din partea statului, referindu-ne aici la granturile oferite de Ministerul Tineretului și Sportului din anul 2010 înapoi.

Primul proiect realizat de noi în 2010, „Cunoaște-ți drepturile”, a fost o campanie de informare implementată în perioada august-octombrie 2010, finanțată de Ministerul Tineretului și Sportului al RM, și prevedea editarea a 3 broșuri informative (tiraj total 2.600 ex.) pentru drepturile omului și anume:

„Drepturile tale: sectorul comunal. Ce trebuie să știi?”;

„Oportunitățile tinerilor” (fluturaș);

„Administrația publică locală: ce trebuie să știi despre primărie și consiliul orașenesc?” (Obligațiile administrației publice locale față de cetățean).

Broșurile/fluturașii au fost distribuite gratuit de către asociație în teritoriul primăriei Anenii Noi. Buget: 24.400 lei moldovenești¹.

La 14 noiembrie 2011, în cadrul liccului „Hyperion”

din orașul Anenii Noi, a fost inaugurat Centrul Cultural pentru tineret „Mihai Eminescu”. Acest proiect a devenit posibil grație colaborării fructuoase între asociațiile ASTRA din Anenii Noi (președinte Octavian Zelinski), ASTRA din Iași (președinte Areta Moșu), Muzeul Literaturii Române din Iași (director Dan Jumară, coordonator de proiect Iulian Pruteanu-Isăcescu), liceul „Hyperion” (director Eugen Margine) și ONG „Centrul de Educație Civică și Antreprenariat” (președinte Petru Lungu). Deschiderea acestui centru, dotat cu o minibibliotecă, cu calculatoare și mobilier pentru conferințe, reprezintă încununarea unei munci de câțiva ani a ASTREI din Anenii Noi și a conducerii liceului „Hyperion”. Amplasarea sa în incinta liceului va permite elevilor, și nu numai, să se bucure pe deplin de frumusețea creației eminesciene nu doar prin intermediul cărții, ci și cu ajutorul calculatoarelor conectate la Internet, or, precum se știe, generația tânără preferă metode ceva mai noi de informare.

La ceremonia de inaugurare a participat o numeroasă și reprezentativă delegație astristă din România, în frunte cu dna Areta Moșu, centrul beneficiind și de o donație importantă de carte românească. Din păcate, din lipsă de spațiu, centrul de cultură a fost comasat în anul 2013 cu biblioteca liceului, pierzându-și statutul autonom, însă valoarea și importanța proiectului nu a avut de suferit esențial.

Anul 2011 a fost anul de cotitură pentru asociația noastră. În acel an, la 30 septembrie, vede lumina tiparului ziarul asociației – „Adevărul de Anenii Noi” (din februarie 2011 apare în versiune online)². Cu susținerea financiară a Ministerului Tineretului și Sportului al Republicii Moldova, am început editarea ziarului pe format hârtie, bilunar, cu un tiraj de 1000 de exemplare per ediție. Ziarul apare în 6 pagini A3, deși am început cu doar 4 pagini. Bugetul proiectului pentru anul 2011 a constituit 29.800 lei moldovenești.

În anul 2012 am decis să încercăm să extindem activitățile culturale și de tineret ale ASTREI și în raioanele vecine. În acest context, am demarat un proiect finanțat de Ministerul Tineretului și Sportului și intitulat „Înființarea unei rețele regionale de tineri jurnaliști comunitari în raioanele Anenii Noi, Căușeni, Ștefan-Vodă și Ialoveni”. În prelungirea proiectului de editare a ziarului „Adevărul de Anenii Noi”, din martie 2012 am început elaborarea portalului informațional www.adevarul.pro, constituind o rețea regională de tineri jurnaliști comunitari în raioanele Anenii Noi, Căușeni și Ștefan-Vodă. În cadrul proiectului am editat ziare în aceste trei raioane (de 2 ori pe lună în Anenii Noi și lunar în celelalte raioane), iar informația produsă de tinerii jurnaliști din aceste trei raioane se publică pe site-ul regional www.adevarul.pro. Bugetul total al proiectului a constituit cca. 81.000 lei.

Tot în anul 2012 am reușit să punem piatra de temelie unei activități de cultură românească la care noi, astrisții din Anenii Noi, ținem foarte mult. Ne referim la organizarea Școlii europene de vară ASTRA, la Vadul-lui-Vodă, în perioada 7-12 august august 2012, după modelul celei organizate de ASTRA ieșeană, în premieră în Republica

Moldova, la Ștefan Vodă, între 16-22 august 2010, la care au participat 20 de tineri români din Republica Moldova (Chișinău, Ștefan Vodă, Criuleni), Ucraina (Ismail) și România (Iași).

Școala noastră de vară a reunit 22 de tineri din Republica Moldova, România (Iași) și Ucraina (Ismail și Reni). În cadrul școlii de vară au fost organizate ateliere de lucru la tematici europene, scrierea de proiecte, stabilirea de parteneriate, lecturi în aer liber, vizite la muzee etc. Finanțatori: Ministerul Tineretului și Sportului: 25.600 de lei și fondatorii ASTRA – cca. 5.000 de lei. Buget total: 30.600 lei. În anul 2012, echipa ASTREI din Anenii Noi s-a implicat activ în editarea unicei publicații în limba română cu grafie latină din regiunea Odesa, proiect care va fi continuat în anii următori la un nou nivel. În același an, grație susținerii unei companii miniere din raion, am implementat și un mic Program de granturi pentru dezvoltarea businessului mic în raionul Anenii Noi. În cadrul proiectului am oferit câteva granturi pentru antreprenorii din sectorul rural din raion, care deschid afaceri în domeniul agriculturii ecologice și durabile. Donator: SA „Cariera Cobusca”. Perioadă: septembrie – octombrie 2012. Bugetul total valorificat a constituit 40.000 lei.

În anul 2013, asociația „ASTRA – Anenii Noi” a intrat realmente în rîndul asociațiilor mari din țară, fiind, pe drept cuvînt, cel mai important despărțămînt ASTRA din Republica Moldova. Prelungind proiectul mass-media început în anul precedent în 3 raioane ale Moldovei, în 2013 am trecut frontiera prin cultură, demarînd un proiect important de cultură și publicistică în raioanele Reni și Ismail din Ucraina. Proiectul s-a intitulat „Consolidarea rolului tinerilor din Republica Moldova și Ucraina în păstrarea și dezvoltarea limbii și identității naționale prin implicarea lor în activități culturale, editoriale și media. Raioanele Anenii Noi, Ialoveni, Ștefan Vodă (Republica Moldova), Ismail și Reni (Ucraina)”. În prelungirea proiectului de editare a ziarului „Adevărul de Anenii Noi”, din iunie 2013, în cadrul unui proiect finanțat de Ministerul Tineretului și Sportului, am continuat constituirea unei rețele regionale de jurnaliști comunitari în raioanele Anenii Noi, Ștefan-Vodă și Ialoveni și în Ucraina – raioanele Reni și Ismail. În cadrul proiectului au fost editate ziare în aceste trei raioane din Moldova și în Ucraina – revista lunară „Dunărea”, iar informația produsă de tinerii jurnaliști din aceste raioane a fost și este publicată pe site-ul regional www.adevarul.pro. Tot în cadrul proiectului, echipele de lucru din raioanele sus-menționate au fost dotate cu aparate contemporane de fotografiat foto, iar echipa din Anenii Noi – cu o cameră video profesionistă, un laptop și un proiector pentru buna desfășurare a proiectului. Bugetul total al proiectului: cca. 202.495 lei, inclusiv 146.934 de lei – contribuția Ministerului Tineretului și Sportului al RM.

Grație sprijinului Ministerul Tineretului și Sportului și în anul 2013 am reușit să organizăm o nouă ediție a Școlii europene de vară ASTRA, activitate organizată la Vadul-lui-Vodă, pe mal de Nistru, în perioada 23-27

august 2013. Școala de vară a reunit 35 de tineri din Republica Moldova, România (Iași, Tîrgu Neamț) și Ucraina (Cernăuți, Ismail și Reni). În cadrul școlii de vară au fost organizate ateliere de lucru la tematici europene, scrierea de proiecte, stabilirea de parteneriate, lecturi în aer liber, vizite la muzee etc. Finanțator: Ministerul Tineretului și Sportului, iar bugetul total al activității a fost de circa 60.000 de lei.

Anul 2013 a fost încheiat cu un proiect deosebit ca amploare și unic în Republica Moldova. Ne referim la un proiect de donație de carte în valoare de 1.378.782,75 lei. Pe drept cuvînt, donația dată poate fi înscrisă în analele culturale drept cea mai mare oferită bibliotecilor de provincie din Moldova în ultimii ani. Beneficiarii acesteia au fost 33 de biblioteci din raionul Anenii Noi, 1 bibliotecă din satul Sărățica Nouă, r-nul Leova și biblioteca asociației de cultură și tineret „Baștina”, din Satu Nou, r-nul Reni, Ucraina. Perioada octombrie – decembrie 2013. Donator: Editura „Prut Internațional”, Chișinău.

În acest fel, pentru anul 2013 bugetul total de cheltuieli, format din donații și sponsorizări, al ASTREI din Anenii Noi a ajuns la peste 1,6 milioane de lei moldovenești.

Am început anul 2014, al șaptelea de existență a ASTREI din Anenii Noi, plini de speranțe și de planuri noi. Am reușit să obținem o nouă finanțare de la Ministerul Tineretului și Sportului pentru derularea în continuare a proiectului media transfrontalier „Înființarea unei rețele de centre multifuncționale specializate pentru tineret (CT) în raioanele Anenii Noi, Ștefan Vodă, Ialoveni și Orhei (Republica Moldova) și Reni (Ucraina)”. Proiectul prevede înființarea unui centru pentru tineret în orașul Anenii Noi cu extensivități specializate, respectiv – 5 filiale în 5 localități din Moldova și Ucraina:

- în raionul Anenii Noi – satul Mereni
- în or. Orhei
- în or. Ialoveni
- în or. Ștefan Vodă
- în raionul Reni, Ucraina – satul Satu Nou.

Fiecare subdiviziune va fi specializată pe un domeniu de interese, de natură a promova implicarea tinerilor în

acest proces: tiparul a 4 ziare de tineret (inclusiv „Dunărea” – unica publicație de limbă română pentru tineret din regiunea Odesa), realizarea de emisiuni TV culturale și de tineret, susținerea unei trupe de teatru de tineret în s. Mereni, r-nul Anenii Noi etc). Grație acestui proiect, „ASTRA – Anenii Noi” beneficiază de un studio de televiziune, unde realizăm, împreună cu echipa de tineri, afțișuri, cît și 2 emisiuni permanente, „Tineri de succes”, emisiune despre tinerii din raionul Anenii Noi care au atins succese remarcabile în diverse domenii, și „De vorbă cu...” (emisiune care are drept invitați personalități din raion). Știrile echipei astriste din Anenii Noi sunt difuzate cu regularitate în rețeaua națională de televiziune ELITA TV.³ De asemenea, continuă editarea ziarelor de tineret: „Adevărul de Anenii Noi” (bilunar), „Autentic” din Ialoveni (lunar), „Dunărea” (lunar), „Adevărul de Ștefan Vodă” (apare periodic). În acest an am început și editarea unei publicații de tineret și spiritualitate ortodoxă la Orhei – „Faptele credinței”, publicație editată de echipa de voluntari de acolo. Echipa de proiect din Anenii Noi a realizat un film documentar de tineret, numit „Europa văzută de tineri: aici și acolo” (film în România, Moldova și Ucraina, cuprinzînd viziunea tinerilor din aceste state asupra Europei, impactul integrării europene și rolul identității românești în contextul integrării europene). În satul Mereni din raionul nostru am reușit, grație aceluiași proiect, să finanțăm activitatea unui teatru de tineret. Aici activează un grup de elevi din satul Mereni, grupați pe lîngă casa de cultură din localitate. Cercul teatral deja activează de cîțiva ani și montează piese de teatru social, istoric și de tineret. În cadrul proiectului, la echipa de elevi se va adăuga un grup de studenți ai Academiei de Arte.

Filiața din Satu Nou (Reni, Odesa) este specializată în culegerea folclorului românesc și în editarea unei reviste de cultură și tineret în limba română – „Dunărea”. Astfel, în cadrul proiectului dat, grație muncii enorme a folcloristului Eugen Rauța din Satu Nou (raionul Reni), redactor al publicației menționate, am reușit să edităm prima culegere de folclor românesc din sudul Basarabiei în ultimul sfert de secol, de la proclamarea independenței Ucrainei. La 31 august 2014, de Ziua Limbii Române, în cadrul Școlii

Europene de vară ASTRA a avut loc lansarea culegerii. Titlul acesteia este *Datini, Sfinte sărbători*. La acest volum s-a lucrat 2 ani și jumătate, cu susținerea oamenilor simpli și autorităților publice din raion. Lucrarea are un tiraj de 400 de exemplare.

Bugetul total al proiectului enunțat este de 388.329,57 lei, inclusiv 196.890 lei – contribuția Ministerului Tineretului și Sportului al Republicii Moldova. Școala europeană de vară ASTRA a ajuns la a III-a ediție în acest an, organizată fiind de noi, ca de obicei, în orașul Vadul-lui-Vodă, în perioada 26-31 august 2014, și a reunit 42 de tineri din Republica Moldova, inclusiv Transnistria (Grigoriopol), România (Botoșani, Țirgu Neamț, Roman) și Ucraina (Ismail și Reni). În cadrul școlii de vară au fost organizate ateliere de lucru la tematici europene, scrierea de proiecte, stabilirea de parteneriate, lecturi în aer liber, vizite la muzee, excursii la mănăstirile rupestre de la Saharna și Țîpova etc. Finanțatorul tradițional al activității este Ministerul Tineretului și Sportului. Bugetul activității a constituit 83.000 de lei.

Acestea sunt doar cele mai importante proiecte realizate de noi în cei 7 ani de existență, 7 ani care au trecut ca gândul, pentru că așa trece timpul atunci când faci ceea ce îți place și la ce ții cu tot sufletul. Or noi, astriștii din Anenii Noi, asta facem: ceea ce simțim.

În final aș vrea să aduc mulțumiri unor oameni deosebiți care ne-au fost, ne sunt și, sperăm, ne vor fi alături și pe viitor în activitățile noastre: doamnei Areta Moșu, președinte al ASTREI ieșene, domnilor miniștri ai tineretului și sportului ai Republicii Moldova din ultimii ani: Ion Cebanu, Octavian Țicu, Octavian Bodișteanu, domnului viceministru Sergiu Stanciu, dlui Ion Donea, șef al direcției programe tineret al ministerului, domnului Vasile

Moroșanu, șef al secției cultură Anenii Noi, dar și multor zeci de români de bună credință din Moldova și România, care și-au adus o contribuție semnificativă în devenirea ASTREI. Sper sincer că și autoritățile publice din România vor începe să devină ceva mai receptive față de proiectele asociațiilor care chiar lucrează activ în Republica Moldova. Ne referim aici la departamentul guvernamental pentru românii de pretutindeni, care, în opinia noastră, nu este suficient de vizibil pe segmentul cultural în Basarabia, or, sincer vorbind, opinia publică din Republica Moldova nu știe nimic de proiectele de impact ale respectivei instituții decât citind pe site-ul instituției lista de ONG-uri care au obținut finanțare.

Desigur, vom continua și în viitor să muncim pentru cauza românească în Republica Moldova, cu sau fără finanțare din bani publici, bazându-ne, la fel cum am făcut de la bun început, pe entuziasm, voluntariat și simțire românească!

Octavian ZELINSKI,
președinte „ASTRA-Anenii Noi”

Note:

1. 4 lei moldovenești=1 leu românesc.
2. Versiunea veche www.adevarul.ucoz.com, versiunea nouă www.adevarul.pro.
3. Reportajele și emisiunile pot fi vizionate integral pe portalul nostru www.adevarul.pro.

